

LKAS 16 - දෙපල, සිරයෙහි හා පෙකරණ

JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd

Pioneers in Professional Education

65/2A, Chittampalam Gardiner Mawatha, Colombo 02 | T: +94 112 430451 | E: info@jmc.lk | F: +94 115 377917

දේපල, පිරියන හා උපකරණ වලට උදාහරණ

- ඉඩම්
- ගොබනැගිල්
- යන්තු කුතු
- පරිගණක
- උපකරණ
- වාහන

Sandeepa Jayasekera - JMC

3

3

මොකද්ද දේපල, පිරියන හා උපකරණ කියන්නේ?

Sandeepa Jayasekera - JMC

4

4

2

වසරකට වැඩි ස්ව කාලයක් ඇත

නිෂ්පාදන කටයුතු සඳහා

කුලියට දීම සඳහා

පරිපාලන කටයුතු සඳහා

තබා තිබෙන ස්ථෘගේ වත්කම්

5

දේපත, පිරියන හා උපකරණ කොයි වෙළේද
පොත් වලට ගන්නේ? (හඳුනාගැනීම්?)

පහන නිරතායක සම්පූර්ණ වූ පසු

- අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලාභ වකාශාරයට ගො වීම.
- පිරිවැය විශ්වසනීයට මැනිය හැකි වීම.

Sandeepa Jayasekera - JMC

7

7

සෞඛ්‍ය, ආරක්ෂාව සහ පරීක්ෂා රැක
ගැනීමට ඇති උපකරණ

Sandeepa Jayasekera - JMC

8

8

ප්‍රමාණාත්මක ජරීක්ෂා වියදුම්

Sandeepa Jayasekera - JMC

9

9

දේශල, සිරියන හා උපකරණ මූලින්ම ගන්න ඕනි
වටිනාකම මොකද්ද?

Sandeepa Jayasekera - JMC

10

10

පිරිවැයට

පිරිවැය තුළ ඇතුළත් විය හැකි දේ

+ ගණුම් පිරිවැය

බඩඩ

(-) වෙළඳ වට්ටම්

:බ*

(-) ප්‍රතිදාන (සටහන් 01)

:බ*

+ නැවත ඇයකර ගත නොහැකි බඳු (නීරු බඳු,
සෙස් බඳු, රේගු බඳු, වරාය අධිකාරී බද්දු)

බ

+ වත්කම වර්තමාන ස්ථානයට සහ තත්ත්වයට
ගෙන එමත දුරන ලද සාප්ත වියදුම්

බ

Sandeepa Jayasekera - JMC

11

11

පිරිවැය තුළ ඇතුළත් නොවිය යුතු දැක්:

- සේවක ප්‍රහුණුව
- පරිජාලන පොදුකාරය
- අලෙවිකරණ පොදුකාරය
- නව පරිග්‍රයක් විවෘත කිරීමේ වියදුම
- නව නිෂ්පාදන හඳුන්වාදීමේ පිරිවැය
- ස්ථානය වෙනස් කිරීමේ වියදුම
- නැවත ඇයකරගත හැකි බඳු (VAT, NBT)
- ආරම්භක මෙහෙයුම් අලාභ
- පසුකාලීන වියදුම්

සටහන 01 - ප්‍රතිදාන

ගණුදෙනුකරුවෙකු,
සැහයුම්කරුවෙකු, රජයේ
වෙනත් පාර්ශවයන් වෙතින්
ලැබෙන වියදුම් ප්‍රතිපූරණය.

JMC

12

12

වත්කම වර්තමාන ස්ථානයට සහ තත්ත්වයට ගෙන එමට දැරන ලද සංස්කරණ වියදුම්

- ප්‍රධාන වියදුම්
- හස්කරවීමේ වියදුම්
- නිශ්චාගණ වියදුම්
- පරිස්ථිති වාරයේ ඉදින් වියදුම් (සාම්පූර්ණ විකුණුම් ආදායම හිමි කළ පසු)
- පරිග්‍රාම සුදුනම් නිර්මාණ වියදුම්
- ස්ථාපනය නිර්මාණ වියදුම්
- එකලස් නිර්මාණ වියදුම්
- ස්ථාපනය නිර්මාණ යොදාගත් වෘත්තිකයන්ගේ ගාස්තුව
- වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම හෝ නිර්මාණය නිර්මාණ සංස්කරණ දායක වූ සේවක වියදුම්
- + සුදුසුකම් බෙහෙන වත්කමක තොග ගැනුම් පිරිවය
- + ඉවත් නිර්මාණ හෝ විසුරුවා හැරීමට අනාගතයේ දැරීමට සිදුවන වියදුම් වර්තමාන අගය (සටහන් 02)

Sandeepa Jayasekera - JMC

13

13

සටහන 02

යම් වත්කමක් ප්‍රයෝගනයට ගැනීමෙන් පසු ඉවත් නිර්මාණ හෝ සම්මුතික බැඳීමක් නිබිය හකු. අනාගතයේ විසේ ඉවත් නිර්මාණ යන වියදුම් වර්තමාන අගය වත්කමට ප්‍රාග්ධනිත කර වගකීමක් හඳුනාගත යුතුය.

ලදාහරණ:

රුවාහන නිෂ්පාදකයන් වසර 5 කට පසු ගෙවා ඉවත් කළ යුතු යැයි රජය තීරණය කර ඇත. මේ සඳහා රු. 500,000 ක් වැය වේ. විෂි වර්තමාන අගය රු. 300,000 ක් වේ.

නිෂ්පාදනාගාරය හර 300,000

ඉවත්නිර්මාණ ප්‍රතිපාදනය බැර 300,000

14

ප්‍රග්‍රහ අංක 01

නිකිති සමාගම ඇමරිකාවෙන් යන්ත්‍රයක් ගෙවන්වන ලදී පහත තොරතුරු වියට අදාළ වේ.

මිලදී ගණුම් පිරිවැය 1,000,000 ($\$ 1 = \text{රු. } 200$)

වෙළඳ වට්ටම 10%

වරාය අධිකාරී බද්ද 2% (ගණුම් පිරිවැයෙන් වට්ටම අඩු කළ පසු අගය මත)

තිරු බදු 15% (ගණුම් පිරිවැයෙන් වට්ටම අඩු කළ පසු අගය මත)

නිකිති සමාගම සහ රජය අතර ඇති කරගත් විකෘතාවයක් මත රජය විසින් \$100,000 ප්‍රතිදානයක් ලබා දී ඇත.

නිශ්චාහණ ගාස්තුව රු. 300,000

හැකිරවීම් ගාස්තුව රු. 200,000

Sandeepa Jayasekera - JMC

15

15

ප්‍රග්‍රහ අංක 01

ප්‍රවාහන ගාස්තුව රු. 180,000

පරිශ්‍රය සකස් කිරීමේ ගාස්තුව රු. 900,000

සැපයුම්කරුවන්ගේ යෝගනාවය පරිස්‍යා කිරීමට හිය වියදුම රු. 50,000

සේවක ප්‍රහාරුව රු. 45,000

යන්ත්‍රය සව් කිරීමට ගත ඉංජිනේරුවන්ට හිය වියදුම රු. 100,000

පළමු අත්හදා බැලීමේ පරිස්‍යාවට හිය වියදුම රු. 400,000

අත්හදා බැලීම් වටයේ නිෂ්පාදිත අලෙවී ආදායම රු. 50,000

ආරම්භක මෙහෙයුම් අමාය රු. 100,000

පරිපාලන තොடු කාර්යය රු. 50,000

නව නිෂ්පාදිතය හඳුන්වාදීමේ වියදුම රු. 200,000

ප්‍රාග්ධනික කළ යුතු යන්ත්‍රයේ මූලික පිරිවැය ගණනය කරන්න.

Sandeepa Jayasekera - JMC

16

16

පිළිතුරු 01

Sandeepa Jayasekera - JMC

17

17

පිළිතුරු 01

Sandeepa Jayasekera - JMC

18

18

පිළිතුරු 01

Sandeepa Jayasekera - JMC

19

19

සුන්බුන් වටිනාකම කියන්නේ මොකද්ද?

ව්‍යුත්පනය සඳහා ව්‍යුත්පනය ඇත්කම් ඉවත් කිරීමේ

වටිනාකම

පිරිවය

බොහෝවිට සුන්බුන් අගය ප්‍රමාණාත්මක නැත. ව්‍යුත්පනය ඇත්කම් අගය 0 කියා ගණන් ගනී.

සුන්බුන් අගය ➤ වත්කමේ පිරිවය ➤ ක්ෂය කරන්නේ නැත

Sandeepa Jayasekera - JMC

20

20

10

ක්‍රියාකෘතිය නැංවා ඇගය කියන්නේ මොකද්ද?

වත්කමේ ක්‍රියාකෘතිය මෙහෙයුමට ඉතිරිව ඇගයයි

වත්කම අත්පත් කරගත්ත ගමන්ම ක්‍රියාකෘතිය නැංවා ඇගය වෙන්නේ

පිරිවය

සුන්බුන් ඇගය

වත්කම ක්‍රියාකෘතිය වෙන්න වෙන්න, තව වියදුම් ප්‍රාග්ධනීති වෙන්න වෙන්න, ප්‍රත්‍යාග්‍රහණය වෙන්න වෙන්න, ක්‍රියාකෘතිය නැංවා ඇගය වෙනස් වෙනවා

විලදායී ජීව කාලය කියන්නේ මොකද්ද?

වත්කම හාවිතා කෘති නැංවා ඇගය

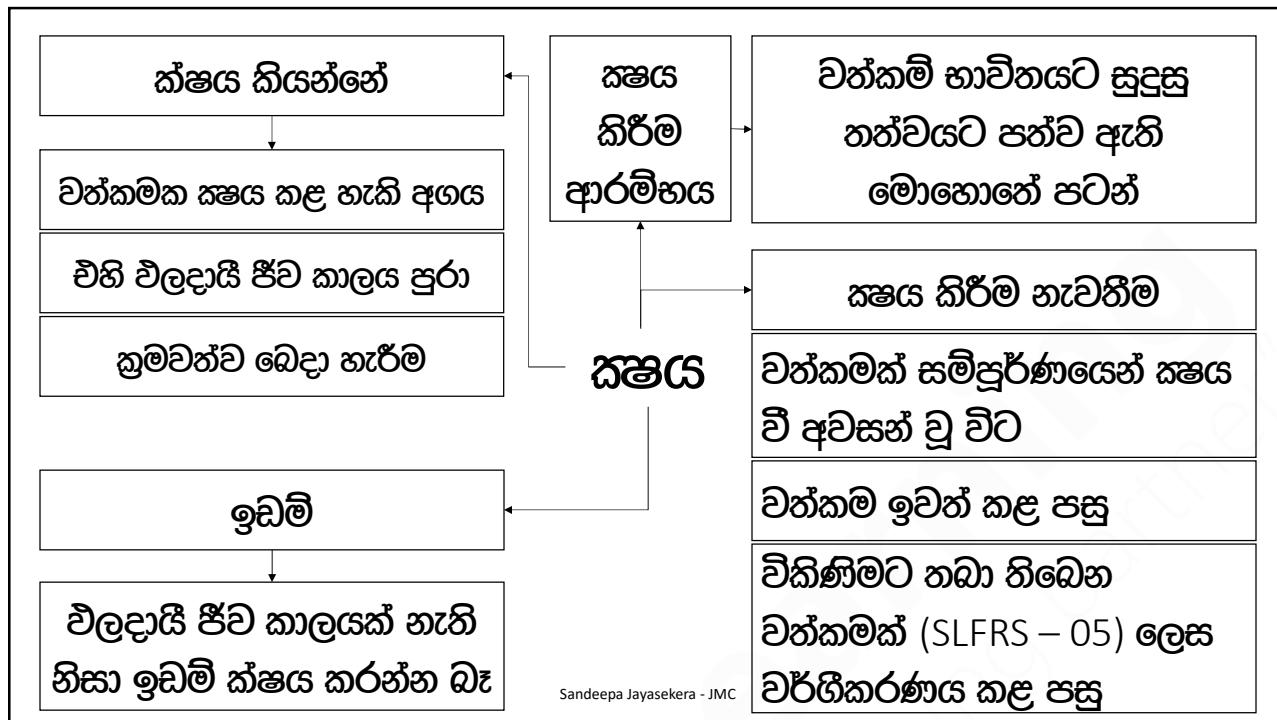
කාලය

හෝ

ධාරනාවය.

විලදායී ජීව කාලය තීරණය කරද්ද බලන කාරණා

- හෙතික සීමාවන්
- අපේක්ෂිත හාවිතය
- හෙතික වැනැරීම
- හෙතික වැනැරීම
- කර්මාන්තයේ සාමාන්‍ය
- පෙර අත්දැකීම්

23

සරල මාරුග	ස්ථය තුම	හීනවන ගේසේ	
උපකළුපනය	වත්කමේ ප්‍රතිලාභ ව්‍යුත් ස්ථාන කාලය පුරා විසින් සමානව ලැබෙන බව	උපකළුපනය	වත්කමේ ප්‍රතිලාභ ලැබෙන්නේ මුළු කාලයේදී වැඩි ප්‍රතිලාභ සිටු තුමයෙන් අඩුවන පරීදී බව
සමාන ස්ථය වියදුමක් ව්‍යුත් ස්ථාන කාලය පුරා හැඳුනාගැනී.	මුළුන් වැඩි ස්ථය වියදුමක් සහ විය තුමයෙන් අඩුවන පරීදී හැඳුනාගැනී.		
 ස්ථය ස්ථය කළ හැකි අගය ඉතිරි ව්‍යුත් ස්ථාන කාලය	 ස්ථය ආරම්භක අද්ද්ධ පොත් අගය ස්ථය % කාල අනුපාතය		

Sandeepa Jayasekera - JMC

24

හිනටන ගේඟ කුමය

$$\text{ස්ථය ප්‍රතිගෙය} = \sqrt[1-n]{\frac{r}{c}}$$

ඩු වැලදායී සීව කාලය

රු සුන්බුන් අගය

ඡු පිරිවය

නිෂ්පාදන එකක කුමය

නිෂ්පාදන එකක ප්‍රමාණයට අනුපාතිකව ස්ථය හඳුනාගනී.

ප්‍රශ්න අංක 02

ඉනුක සමාගම රු. මිලියන 10 ක් වන යන්තුයක් මිලදී ගත් අතර එහි සුන්බූන් අගය රු. මිලියන 2 කි. වැළඳායි ජීව කාලය වසර 2 කි. යන්තුය සරල මාර්ග තුමයට ස්ථාය කරයි නමිනි

1. වාර්ෂික ස්ථාය ගණනය කරන්න

2. ස්ථාය අනුපාතය ගණනය කරන්න

ප්‍රශ්න අංක 02

3. සහන වගුව පුරවන්න

වර්ෂය	පිරිවය	ස්ථාය	සමුවුවිත ස්ථාය	ඉද්ධ පොන් අගය
1				
2				

ප්‍රශ්න අංක 03

මුහත ප්‍රශ්න අංක 02 තොරතුරුවල මෙම ක්‍රමය හින්වන ගේ ක්‍රමය බව උපකළුපනය කරන්න.

1. සූය අනුභාතය ගණනය කරන්න

2. ජන වගුව පුරවන්න

වර්ෂය	පිරිවය	සූය	සමුව්වීත සූය	අදාළ පොත් අගය
1				
2				

29

ප්‍රශ්න අංක 04

ප්‍රශ්න අංක 02 තොරතුරුවල සූය ක්‍රමය නිෂ්පාදන එකක ක්‍රමය බව උපකළුපනය කරන්න. යන්ත්‍රයේ මුළු නිෂ්පාදන දාර්තාවය එකක 8,000 ක් වූ අතර ප්‍රථම වර්ෂයේ එකක 2,500 ක් සහ දෙවන වර්ෂයේ එකක 5,500 ක් නිපදවන ලදී

1. පළමු සහ දෙවන වර්ෂයේ සූය ගණනය කරන්න

ප්‍රග්‍රහ අංක 04

2. පහත වගුව පුරවන්න

වර්ෂය	පිරිවය	ක්‍රමය	සමුච්චීකිත ක්‍රමය	දුද්ධ පොත් අගය
1				
2				

Sandeepa Jayasekera - JMC

31

31

ප්‍රග්‍රහ අංක 05

හිරැණි සමාගම 2021/01/01 දින යෙන්තුයක් මිලදී ගත් අතර පහත තොරතුරු මෙයට අදාළ වේ.

ගැනුම් මිල \$100,000 (\$ 1 = රු. 200)

වෙළඳ වට්ටම 15%

හිරු බදු රු. 702,500

අනිකුත් නැවත අයකළ තොහැකි බදු 2%

විකතු කළ අගය මත බද්ද 15%

නිශ්චාක්‍රා ගාස්තු රු. 400,000

ප්‍රවාහන රු. 350,0000

තාක්ෂණික උපදෙස් රු. 200,000

ස්ථානය කිරීමේ වියදුම් රු. 200,000

සේවක ප්‍රත්‍යුම් රු. 300,000

32

ප්‍රග්‍රහණ අංක 05

වෙනත් අයනාර වියදුම් රු. 70,000

අත්හදා බැලීම් වටයේ වියදුම් රු. 254,500

අත්හදා බැලීම් නියයියෙක් නිෂ්පාදිත අලෙවි ආදායම රු. 30,000

ආරම්භක මෙහෙයුම් අලාභය රු. 250,000

වැළඳායී ජ්ව කාලය වසර 03

ස්ථූන් වටිනාකම රු. 1,000,000

මුළු වර්ෂය මාර්තු 31 න් අවසන් වේ.

අපේක්ෂිත නිෂ්පාදිත ප්‍රමාණයන් පහත පරිදි වේ.

1. යන්ත්‍රයේ පිරිවැය ගණනය කරන්න.
2. සරල මාර්ග තුමයට ස්ථය අනුපාතය ගණනය කරන්න.
3. හින්වන ගේෂ තුමයට ස්ථය අනුපාතය ගණනය කරන්න.

33

ප්‍රග්‍රහණ අංක 05

4. පහත තුම 03 ව ස්ථය, සමුව්විත ස්ථය සහ ඉදෑද පොත් අගය එම එම වර්ෂය සඳහා ගණනය කරන්න.

- සරල මාර්ග තුමයට
- හින්වන ගේෂ තුමයට
- නිෂ්පාදන එකක තුමයට

අපේක්ෂිත නිෂ්පාදිත ප්‍රමාණයන් පහත පරිදි වේ.

වර්ෂය	නිෂ්පාදනය
1	7,000
2	3,000
3	5,000
	<hr/>
	15,000

Sandeepa Jayasekera - JMC

34

34

පිළිතුරු 05

Sandeepa Jayasekera - JMC

35

35

පිළිතුරු 05

Sandeepa Jayasekera - JMC

36

36

පිළිතුරු 05

Sandeepa Jayasekera - JMC

37

37

පිළිතුරු 05

Sandeepa Jayasekera - JMC

38

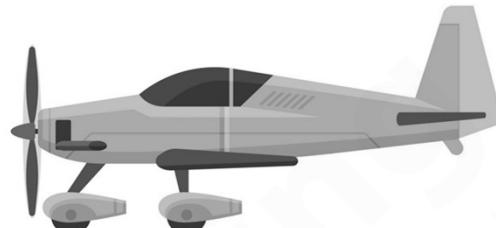
38

19

සංරචක ස්ථය

සමහර වත්කම්වල සංරචක කිහිපයක් තිබිය හැකිය. එම එම සංරචකයට වෙනස් වූ ව්‍යුහයක් ප්‍රාග්ධනය කළ සහ සුන්ඩුන් වට්නාකම් තිබිය හැකිය.

එම එම සංරචකයට වෙන වෙනම ස්ථය ගණනය කළ යුතු වේ.

උදාහරණ: ගුවන්ගාහය මදු කොටසේ ව්‍යුහයක් ප්‍රාග්ධනය වෙත 20 ක් වන අතර විංඡම වෙත 10 ක්. විසේනම් බදු කොටස වෙත 20 ක් තුළත් විංඡම වෙත 10 ක් තුළත් ස්ථය කළ යුතු වේ.

Sandeepa Jayasekera - JMC

39

39

ප්‍රශ්න අංක 06

සාලිය සමාගම රු. මිලියන 50 ක් වූ යේතුයක් 2020/01/01 දින මිලදී ගන්නා ලදී. විහි ව්‍යුහයක් ප්‍රාග්ධනය විය 4 ක් වූ අතර සුන්ඩුන් අගය රු. මිලියන 10 ක්. මෙහි වින්ඡන් කොටස රු. මිලියන 15 ක් වූ අතර විය විංඡම 2 කට වරක් ප්‍රතිස්ථාපනය කළ යුතුය. විහි සුන්ඩුන් අගයක් නැත.

1. වාර්ෂික ස්ථය ගණනය කරන්න

2. T ගණුම් ආගුයෙන් ගණුම් සටහන් දැක්වන්න.

Sandeepa Jayasekera - JMC

40

40

පිළිතුරු 06

Sandeepa Jayasekera - JMC

41

41

වත්කමක් වෙනුවෙන් දරණ පසුකාලීන වියදුම්

- අලිත්වැඩියා
- ගාවත්කාලීන කිරීම්
- හබන්නු
- අමතර කොටස් මාරු කිරීම්
- හව විකතු කිරීම්

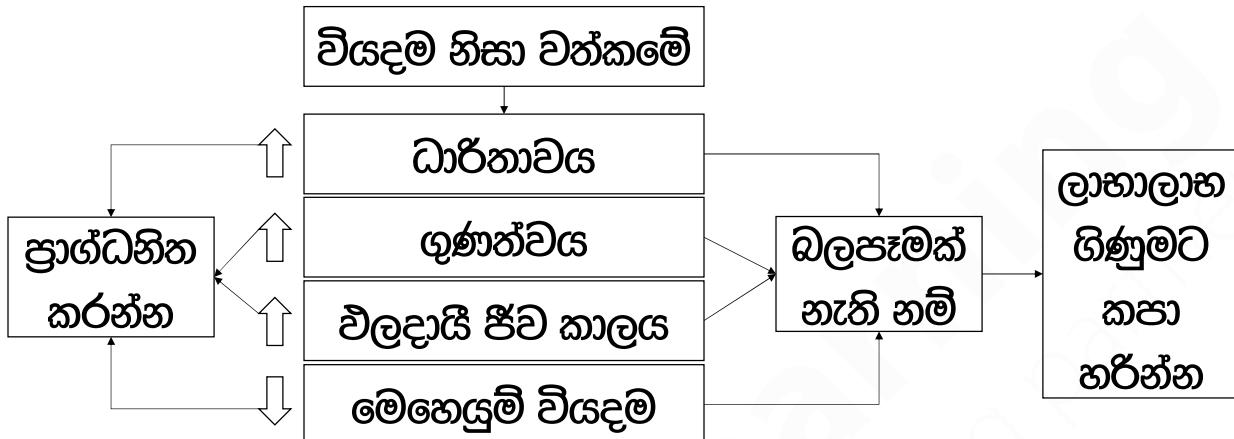

Sandeepa Jayasekera - JMC

42

42

වත්කමක් වෙනුවෙන් දුරණා පසුකාලීන වියදුම් ගිණුම්ගත කරන්නේ කොහොමද?

Sandeepa Jayasekera - JMC

43

43

පූර්ණ අංක 07

ගාන් සමාගම රු. මිලියන 20 ක් වූ යෙන්තුයක් 2019/01/01 දින මිලදී ගත් අතර වහි සුන්බුන් අගයක් තොමති අතර ව්‍යුත්පාදී සීව කාලය වසර 05 කි

යෙන්තු නඩත්තු වියදුම් ලෙස 2019 සහ 2020 වර්ෂයක් තුළ පිළිවෙශිත් රු. මිලියන 1 ක් සහ රු. මිලියන 1.5 ක් වියදුම් කරන ලදී

2020/01/01 දින යෙන්තුයේ නිෂ්පාදන දාරිතාවය වැඩි කිරීමට රු. මිලියන 4 ක් වැය කරන ලදී. ව්‍යුත්පාදී සීව කාලයට බලපෑමක් නැතු. මූල්‍ය වර්ෂය 12/31 න් අවසන් වේ.

Sandeepa Jayasekera - JMC

44

44

ප්‍රග්‍රහ අංක 07

1. නබත්නු වියදුම සඳහා ගිණුම්කරණය කළ යුතු ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.
2. 2019 වර්ෂයේ සූය ගණනය කරන්න.
3. 2020/01/01 දින කළ රු. මිලියන 4 ක වියදුම ප්‍රාග්ධනීය කළ හැකිදී? පැහැදිලි කරන්න.
4. 2020 වර්ෂයේ සූය ගණනය කරන්න.
5. ඉහත ගණුලෙනු T ගිණුම් ආගුයෙන් දක්වන්න.

පිළිතුරු 07

පිළිතුරු 07

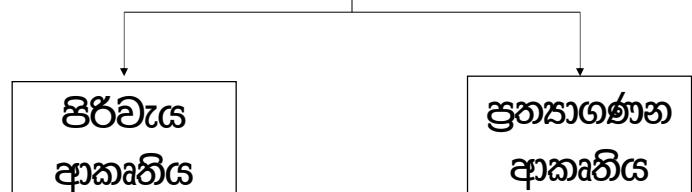
Sandeepa Jayasekera - JMC

47

47

පක්‍රකාලීන මිණුමිකරණය

මූලික මිණුමිකරණයෙන් පක්‍ර සැම වාර්තාකරණ කාලපරිවිෂේෂයක් අවසානයේදීම දේපල, පිරිය, උපකරණ පක්‍රකාලීන මිණුමිකරණයක් කළ යුතු වේ.

Sandeepa Jayasekera - JMC

48

48

පිරවැය ආකෘතිය

මෙහිදී මූලික පිරවැය හා පසුකාලීන ප්‍රාග්ධනීති වියදුම් තුළින් ස්ථය සහ හානිකරණ අලාභ අඩු වීමක් සිදු වේ. වේතිහාසික පිරවැය සංකල්පය අනුව මෙය නිරමාණය වී ඇත.

පිරවැය (මූලික + පසුකාලීන ප්‍රාග්ධනීති වියදුම්)	XX
(-) සමුච්චීත ස්ථය	(XX)
(-) සමුච්චීත හානිකරණ අලාභ (LKAS 36 දී කතා කෙරේ)	(XX)
ශුද්ධ පොත් අගය	XX

Sandeepa Jayasekera - JMC

49

49

ප්‍රශ්න අංක 08

මිනෝල් සමාගම 2019/04/01 රු. මිලියන 5 කට මෝටර රථයක් මිලදී ගන්නා ලදී. විහි ව්‍යුහායි ජීව කාලය අවුරුදු 5 කි. 2020/03/31 දින මෙම මෝටර අනතුරකට ලක් වූ අතර ඉන් ඇති වූ හානිකරණ අලාභය රු. මිලියන 1 කි. මූල්‍ය වර්ෂය 03/31 හේ අවසන් වේ.

1. 2019/20 වර්ෂය සඳහා ස්ථය ගණනය කරන්න.
2. හානිකරණ අලාභ සඳහා වන ද්වීතීව සටහන දක්වන්න.
3. 20/21 වර්ෂය සඳහා ස්ථය ගණනය කරන්න.
4. T ගිණුම් ආගුයෙන් ගිණුම් සටහන් දක්වන්න.

Sandeepa Jayasekera - JMC

50

50

පිළිතුරු 08

Sandeepa Jayasekera - JMC

51

51

පිළිතුරු 08

Sandeepa Jayasekera - JMC

52

52

ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ ආකෘතිය

මෙහිදී වර්තමාන වෙළඳපොල වට්‍යාකම් පොත් තුළට ගැනීමක් සිදු කරයි. පළමුව වත්කමේ වට්‍යාකම තක්සේරු කෙරේ. ඉන්පසු වත්කමේ ඉදෑ පොත් අගය හා වෙළඳපොල වට්‍යාකම අතර වෙනස ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ ලාභයක් අලාභයක් ලෙස හඳුනා ගැනේ.

ප්‍රත්‍යාග්‍රහණීත් වට්‍යාකම	XX
(-) වත්කමේ ඉදෑ පොත් අගය	
පිරවැය	XX
(-) සමුච්චිත ස්ථය	(XX)
(-) සමුච්චිත හානිකරණ අලාභය	(XX)
ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ ලාභය/අලාභය	X/(X)

Sandeepa Jayasekera - JMC

53

53

ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ සඳහා ගිණුම්කරණය

පළමුව ඉදෑ පොත් අගය වික ගිණුමකට අරගත යුතුය.

සමුච්චිත ස්ථය   හර

වත්කම් ගිණුම   බැර

ප්‍රත්‍යාග්‍රහණීත් ලාභය

ප්‍රත්‍යාග්‍රහණීත් අලාභය

වත්කම් ගිණුම   හර

ප්‍රත්‍යාග්‍රහණීත් අලාභ හර

ප්‍රත්‍යාග්‍රහණීත් සංවිතය   බැර

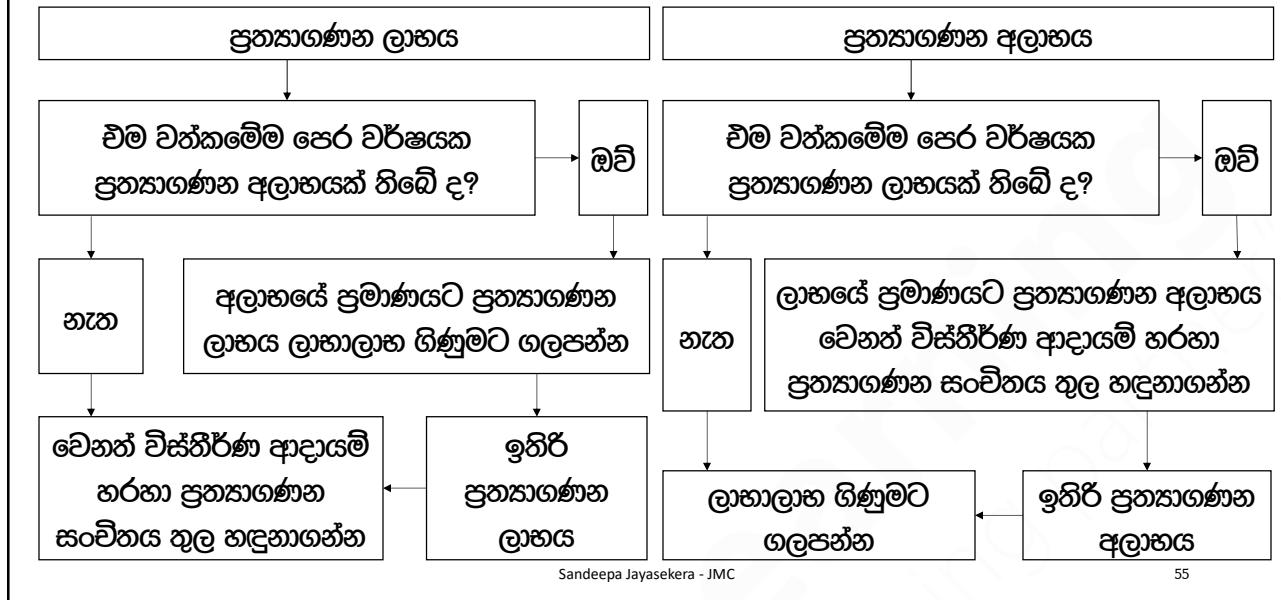
වත්කම ගිණුම   බැර

54

Sandeepa Jayasekera - JMC

54

ප්‍රතිකාගණුන ලාභ/අලාභ ගැලුපීම

55

අවුරුදු කියකට සැරයක්ද ප්‍රතිකාගණුනය කරන්න ලිනි?

දේපල, ජිරයන, උපකරණවල වටිනාකම් වෙනස්වන ස්වභාවය පදනම් කරගෙන ගැලුපීම් කළුන්තරයක් තීරණය කළ යුතු වේ.

ප්‍රතිකාගණුන ආකෘතිය තුළ පසුකාලීන මිණුමිකරණය

ප්‍රතිකාගණිත වටිනාකම	XX
(-) පසුකාලීන සමුව්වීත සූය	(XX)
(-) පසුකාලීන සමුව්වීත භාණිකරණ අලාභ	(XX)
ශ්‍රද්ධ නොත් අගය	XX

Sandeepa Jayasekera - JMC

56

56

ප්‍රග්‍රහ අංක 09

මත්ස්‍ය සමාගම 2019/01/01 දින රු. මිලියන 50 කට යන්තුයක් මිලදී ගන්නා ලදී. විහි විලදායි ජීව කාලය වර්ෂ 5 කි. මූලක වර්ෂය 12/31 හේ අවසන් වේ. පහත ස්වාධීන අවස්ථා 2 සඳහා T ගිණුම ආගුණෙන් ගිණුම් දක්වන්න.

- යන්තුය 2019/12/31 දින රු. මිලියන 45 කට ප්‍රත්‍යාග්‍රහණය කළ අතර 2020/12/31 දින රු. මිලියන 25 කට ප්‍රත්‍යාග්‍රහණය කරන ලදී.
- යන්තුය 2019/12/31 දින රු. මිලියන 38 කටත් 2020/12/31 දින රු. මිලියන 35 කටත් ප්‍රත්‍යාග්‍රහණය කරන ලදී.

පිළිතුරු 09

පිළිතුරු 09

Sandeepa Jayasekera - JMC

59

59

පිළිතුරු 09

Sandeepa Jayasekera - JMC

60

60

30

පිළිතුරු 09

Sandeepa Jayasekera - JMC

61

61

වත්කම් ඉටත් කිරීම

නොත් තුළ හඳුනාගත් දේපල, පිරියන, උපකරණ

- වත්කම් විකුණු විට
- වත්කමෙන් අනාගත ආර්ථික ප්‍රතිලූහ අපේක්ෂා නොකරන විට
ඉටත් කළ යුතු වේ.

Sandeepa Jayasekera - JMC

62

62

31

වත්කම් ඉවත්කිරීම් ලාභාලාභ ගණනය කිරීම

ඉවත්කිරීම ප්‍රතිශ්යාව		xxx
(-) වත්කමේ ගුද්ධ පොත් අගය පිරිවයේ/ප්‍රතක්‍රිත අගය	xx	
(-) සමුච්චිත සූය	(xx)	
(-) සමුච්චිත හානිකරණ අලාභය	(xx)	(x)
ඉවත්කිරීම් ලාභ / අලාභය		xx/(x)

Sandeepa Jayasekera - JMC

63

63

ඉවත් කිරීමට අදාළ ද්‍රීවිත්ව සටහන්

- ඉවත් කරන වත්කමේ පිරිවය
ඉවත් කිරීම් ලාභාලාභ ගිණුම හර
වත්කම් ගිණුම බැර
- ඉවත් කරන වත්කමේ සමුච්චිත සූය සහ හානිකරණ අලාභ
සමුච්චිත සූය ගිණුම හර
සමුච්චිත හානිකරණ අලාභ ගිණුම හර
වත්කම් ගිණුම බැර

Sandeepa Jayasekera - JMC

64

64

ඉවත් කිරීමට අදාළ ද්‍රව්‍යව සටහන්

3. ඉවත්කිරීමේ ප්‍රතිශ්ඨාපන	5. ඉවත්කිරීමේ අලාභය
මුදුල් පොන හර	ලාභාලාභ ගිණුම (වෙනත් වියදුම්) හර
ඉවත් කිරීම ලාභාලාභ ගිණුම බැර	ඉවත්කිරීම ලාභාලාභ ගිණුම බැර
-
4. ඉවත්කිරීම ලාභය
ඉවත්කිරීම ලාභාලාභ ගිණුම හර
ලාභාලාභ ගිණුම (වෙනත් අදාළම්) බැර

Sandeepa Jayasekera - JMC

65

65

ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ ලාභයක් සහිත වත්කමක් ඉවත් කිරීම

ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ ලාභයක් සහිත වත්කමක් ඉවත් කළ විට, ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ සංවිතය
උපලුබිධි වේ. ව්‍යුහාත්මක ව්‍යුහ ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ සංවිත රඳවාගත් ඉපයෝගීම් වලට
මාරු කළ යුතුය. මෙම ගැලීම නිමිකම් වෙනස්වීම් ප්‍රකාශය තුළ සිදු කරයි

ප්‍රත්‍යාග්‍රහණ සංවිතය හර
රඳවාගත් ඉපයෝගීම් බැර

Sandeepa Jayasekera - JMC

66

66

ප්‍රග්‍රහීන අංක 10

2019/01/01 දින නිමල් රු. 4 ක් වටිනා මෝටර් රථයක් මිලදී ගන්නා ලදී වහි සූන්බුන් අගය රු. මිලියන 1 කි. වහි විලුදායි ජ්ව කාලය වර්ෂ 6 කි.

2020/12/31 දින මෝ රු. මිලියන 2 කට විකුණා දමන ලදී මුළු වර්ෂය 12/31 න් ඇවසන් වේ.

1. රථයේ ස්ථය කළ තැකි අගය සොයන්න.
2. වාර්ෂික ස්ථය ගණනය කරන්න.
3. ස්ථය අනුපාතය ගණනය කරන්න.
4. වාහනය විකුණාන දිනයට ඉදෑද පොත් අගය කොහොමත්ද?
5. වාහනය ඉවත් කිරීමේ ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කරන්න.
6. T හිතුම ඇසුරීන් ද්වීත්ව සටහන් දක්වන්න.

පිළිතුරු 10

පිළිතුරු 10

Sandeepa Jayasekera - JMC

69

69

වත්කම් ප්‍රවමාරු කිරීම

යම් අවස්ථාවල ආයතනයක තිබෙන වත්කමක් වෙනත් වත්කමක් සමඟ ප්‍රවමාරු කිරීම් සිදුවිය හැකිය. මෙහිදී සිදුවන්හේද පැරණි වත්කම ඉවත් කිරීමකි. වැහෙත් ඉවත් කිරීම් ප්‍රතිශ්යාව ලෙස මුදල් වෙනුවට තවත් වත්කමක් ලැබේ.

නව වත්කමේ පිරිවය හඳුනාගැනීම වත්කම් ගිණුම හර ඉවත්කිරීම් ලාභාලාභ ගිණුම බැර

නව වත්කමේ
පිරිවය ලෙස
ගෙ යුත්තේ

නව වත්කමේ වෙළඳපොල අගය හෝ
ඉවත් කළ වත්කමේ වෙළඳපොල අගය හෝ
ඉවත් කළ වත්කමේ ගුද්ධ පොත් අගයයි.

70

70

35

ප්‍රග්‍රහ අංක 11

ඉමාජා සමාගම 2019/04/01 මෝටර් රථයක් මිලදී ගන්නා ලදී. විහි වටිනාකම රු. මිලියන 5 ක් වූ අතර වැළඳායි ජ්වල කාලය වර්ෂ 05 කි. 2020/03/31 දින මෙය නව මෝටර් රථයක් සමඟ ප්‍රව්‍යාපනය කිරීමෙන් ගන්නා ලදී. විම නව රථයේ වෙළඳපොල වටිනාකම රු. මිලියන 5 ක් වූ අතර පැරණි වාහනයේ වෙළඳපොල වටිනාකම රු. මිලියන 4.5 ක් විය. නව රථයේ වැළඳායි ජ්වල කාලය වර්ෂ 05 කි. මූලත වර්ෂය මාර්තු 31 න් අවසන් වේ.

1. 2019/20 වර්ෂය සඳහා ස්ථය ගණනය කරන්න.
2. පැරණි වාහනයේ ස්ථය අනුපාතය ගණනය කරන්න.
3. තහවුරු දිනයට පැරණි වත්කමේ ඉදෑර පොත් අයය ගණනය කරන්න.
4. නව වත්කමේ පිරිවැය කොපමතා වේදු?
5. ප්‍රව්‍යාපනය/අලාභය ගණනය කරන්න.
6. T හිතුම ආශ්‍රයෙන් ප්‍රව්‍යාපනය හිතුමිගත කරන්න.

පිළිතුරු 11

පිළිතුරු 11

Sandeepa Jayasekera - JMC

73